

[Akta er!](#) SB

[Kort om kyrkogemenskap och dess tillämpning](#), SB

[Vi tror och lär: Om prästämbetet](#)

[\[Register\]](#) [\[Årgångar\]](#) [\[Föregående nr\]](#) [\[Nästa nr\]](#)

Akta er!

Predikan i S:t Pauli församling 8:e sönd. efter Tref. över Matt. 7:15-21

Jesus varnar oss i dag för falska profeter, icke äkta profeter eller ”pseudo-profeter”, som det egentligen står. En äkta profet var en Ordets förkunnare. Han inledde sin förkunnelse med orden ”*Så säger Herren*” och frambar sedan Herrens Ord och inget annat. Falska profeter kunde också börja med att säga ”*Så säger Herren*”, men i själva verket sade de inte vad Herren sade, utan lade till eller drog ifrån, så att budskapet blev förändrat.

Jesu varning för falska profeter är hämtad från Bergspredikan, där den har sin plats i slutet mellan liknelsen om den breda och den smala vägen och liknelsen om de två husbyggarna, den förståndige som byggde sitt hus på klippan och dåren som byggde på sanden.

Att akta sig för falska profeter hör alltså nära samman med att vandra på den smala vägen, som leder till livet, och med att bygga på klippan, som är Kristus själv och hans ord. Vi skall särskilt lägga märke till att vår text är riktad inte till någon andlig elit, utan till vanliga kristna. I det normala, dagliga kristenlivet ingår att vara på sin vakt och inte låta sig förvillas av främmande röster.

Att akta sig för falska profeter är således inget en kristen kan skjuta över på teologer, präster och lärda experter. Tvärtom: Jesus säger till sina lärjungar, de kristna åhörarna i kyrkbänken, att det är de som skall ha ett vakande öga på sina präster och lärare. Det är varje kristens uppgift och ansvar.

Hur skall vi då akta oss? På den frågan svarar vi i dag:

1. Vi måste först lära oss att känna igen dem

De profeter som det här är fråga om är inte muhammedaner, buddister, antroposof, astrologer och andra som uppträder på det religiösa marknadstorget. Dem är det inte särskilt svårt att känna igen.

Jesus talar i stället om sådana profeter som är *”klädda som får, när de kommer till er, men invärtes är de rovlystna vargar”*. Det betyder att de på något sätt bekänner sig till Jesus och säger sig vara kristna. De talar med Bibeln i handen, är klädda i kyrkliga skrudar och uppträder som Guds tjänare. Det som är så förvillande är att de har en kristen bekännelse som i flera avseenden kan vara biblisk, rätt och riktig. Ändå är de falska profeter, därför att de på någon eller några punkter avviker från Guds Ord och inte säger vad Herren säger. Dessa, som kommer i Kristi namn, skrudade i fårakläder, är mycket svårare att identifiera än vargarna utanför kyrkan, som öppet förkastar kristendomen och ser den som ett förnuftsvidrigt påfund av maktlystna präster och oupplysta teologer i det förgångna.

De falska profeternas verksamhetsfält är således inom kyrkan. Inte ens den mest renläriga kyrka har någon garanti mot att falska profeter inte skall uppstå i dess mitt. Att tro sig få vara i fred för dem är att farligt underskatta syndens och djävulens makt. Det är snarare så, att ju trognare en kyrka är, desto fetare byte ser rovdjuret, han som *”går omkring som ett rytande lejon och letar efter någon att uppsluka”* (1 Petr. 5:8).

Ett av djävulens mest listiga och effektiva sätt att komma åt fåren är att nästla sig in bland prästerna och förkunnarna och få röst och stämma från själva predikstolen. Vi måste ha klart för oss, att falska profeter är djävulens redskap. Det är något som de inte alls behöver vara medvetna om. Om de ärligt och uppriktigt tror på vad de själva säger, blir de ju desto bättre redskap.

Jesus varnade för falska profeter utifrån en realistisk syn på

ondskans andemakt. Han visste att de skulle komma. Det visste också S:t Paulus. När han tar farväl av prästerna i Efesus säger han: *"Jag vet, att när jag rest min väg, kommer glupska vargar att tränga sig in bland er, och de kommer inte att skona hjorden. Även bland er själva kommer några att träda fram med villolärar för att locka lärjungarna med sig"* (Apg. 20:29-30). Villolärare kommer alltid finnas. Förr eller senare dyker de upp i alla kyrkor. Så kommer det vara till tidens slut.

Men hur skall vi då känna igen dem, när de dyker upp? Jesus säger: *"På deras frukt skall ni känna igen dem... Alla goda träd bär god frukt, men ett dåligt träd bär dålig frukt."* Vi vet att både djur och människor undviker giftiga frukter, bär och svampar som är skadliga för dem och som ger dålig mage, feberfrossa och dödliga kramper. På liknande sätt skall vi lära oss att känna igen och undvika dålig och giftig andlig frukt. Jesu ord om trädet och frukterna visar tydligt, att han inte alls ser det som något omöjligt att kristna lär sig känna igen falska profeter. *"Ni kommer att känna igen dem"*, säger han.

Men vad menar då Jesus med frukt? Syftar han på profeternas undervisning, på deras leverne och gärningar eller på både och?

Eftersom det är profeter som Jesus talar om, så rör det sig först och främst om läpparnas frukt; det handlar om vad präster och andliga lärare och ledare säger och lär.

Det är visserligen sant att en rätt, biblisk lära leder till ett rätt liv och att falsk lära leder till ett ont liv. Den höga skilsmässofrekvensen, inte minst bland präster, och den allt öppnare inställningen till homosexualitet har otvivelaktigt samband med en mycket liberal tolkning och förkunnelse av sjätte budet, där praktiskt taget allt är tillåtet "bara det sker i kärlek". De falska profeterna vränger alltid Guds Ord, därför att de inte vill följa det. De vill så ostört som möjligt leva efter sina egna begär.

Men detta betyder inte att falska profeter alltid lever grovt och lastbart. Tvärtom kan de vara mycket måna om att

kläda sig i de goda gärningarnas vackra kläder och engagera sig i social och humanitär verksamhet av olika slag. Vi vet ju att fariséerna utåt var ytterst skötsamma människor, beundrade av många. Men samtidigt föraktade, förnekade och bekämpade de med all kraft evangeliet. De tålde inte att Jesus tog emot syndare, åt med dem och av nåd öppnade Guds rike för dem utan lagens gärningar.

Levernet är således inget ofelbart tecken på en rätt profet. Man kan bli lurad av det. Det tydligaste och säkraste sättet att känna igen falska profeter är därför att pröva vad de faktiskt säger och lär.

Ett första grundläggande test, som en profet eller präst måste klara, ger oss aposteln S:t Johannes när han säger: *”Så känner ni igen Guds Ande: varje ande som bekänner att Jesus är Kristus, som kommit i köttet, han är från Gud, och varje ande som inte så bekänner Jesus, han är inte från Gud”* (1 Joh. 4:2). En sann profet bekänner sig klart till Kristi gudom, till Ordet som blev kött (Joh. 1:14). Av det följer allt annat: är Jesus Kristus, den levande Gudens Son, så är också allt vad han säger och gör heligt och gudomligt. Detta måste vara varje kristen prästs grundläggande tro och bekännelse.

Det andra avgörande testet är hur profeten förkunnar evangelium om Jesus och frälsningen: är det rena evangeliet om rättfärdiggörelsen av nåd allena för Kristi skull genom tron som predikas eller inte? S:t Paulus säger om denna prøvosten: *”Men om det så vore vi själva eller en ängel från himmelen som förkunnade evangelium i strid med det som vi har förkunnat för er, så vare han förbannad”* (Gal. 1:8).

Ett tredje mer generellt test en sann profet måste klara formulerar S:t Petrus så: *”Om någon talar skall han tala i enlighet med Guds Ord”* (1 Petr. 4:11). Det som den gudstjänstfirande församlingen säger sitt ”Amen” till skall i allt, inte bara i vissa ”centrala frälsningsfrågor”, som somliga menar, stämma överens med Guds Ord.

De som nu bär sådan frukt att de förnekar Kristi gudom,

förvränger hans ord eller är försiktiga medlöpare som tiger och därmed samtycker till villfarelse, de är utan tvekan falska profeter. Det kan synas hårt och kärlekslöst att brännmärka människor så, och det tar emot att kalla ofta vänliga och älskvärda präster och pastorer för villolärare, men Jesus bjuder oss att göra det. Vi måste ha klart för oss att varje förnekelse av Guds ord är en förnekelse av Gud själv, och att varje falsk lära vill bli trodd. Den syftar till inget mindre än förförelse av Guds barn.

Den falske profetens dåliga frukt har alltid sin rot i hans inre. Den kommer från hans eget obotfärdiga hjärta. Här gäller i hög grad Jesu ord: *"Vad hjärtat är fullt av, det talar munnen"* (Matt. 12:34). Falska profeter söker alltid sitt, predikar alltid sitt eget, vad som är behagligt för dem själva och vad som tilltalar världen.

De *"frambär sin egen tungas ord, men säger: 'Så säger Herren'"*, står det hos Jeremia (23:31). För att klara konststycket, att frambära sitt eget och samtidigt ge sken av att tala Guds Ord, krävs en viss briljans och skicklighet. Denna skicklighet beskriver Bibeln mycket träffsäkert så här: *"I deras mun är inget visst... sin tunga gör de hal"* (Ps. 5:10). Många lyckas ofta utlägga Guds Ord från predikstolen så att texten mer eller mindre förvandlas till sin motsats – en kvinnlig präst fick i en radioandakt syndafallet till att bli "ett fall framåt" i utvecklingen! Sådana här utläggningar utgår regelmässigt från en bibelsyn, där *"inget är visst"*. Bibeln framställs som en tidsbunden, dunkel bok, influerad inte av Guds Ande utan av dåtidens kringliggande kulturer och religioner. "Vi måste förstå att de bibliska författarna helt naturligt var präglade av sin tids föreställningar", sägs det med det självklarast tyngd. Sedan skyfflar man ogenerat ut det som inte passar. Vad de falska profeterna skyr som pesten är tanken att Guds Ord skulle vara tydligt och klart och något man måste följa. De trivs mycket bättre i dunklet, där *"inget är visst"*, och där människans egna tankar får ett passande svängrum.

Det gäller att tränga bakom dessa falska profeters hala ord

och se hur de med *"milda ord och vackert tal"* bedrar godtrogna människor, som aposteln säger (Rom. 16:18). Och det är, som vi redan sagt, ingen omöjlig uppgift. Jesus förväntar sig att hans kristna skall kunna känna igen dem. Annars hade han inte sagt *"Akta er"* till oss. När han säger så, betyder det också att han lägger ett ansvar på varje enskild kristen. Låter vi oss luras, skall vi inte kunna skylla ifrån oss.

Allt detta förutsätter naturligtvis att vi vet vad som är god frukt och vad som är dålig frukt. Hur kan vi veta det? Det är en kunskap som vi först och sist får genom Ordet. Därför är det så viktigt att en kristen läser sin Bibel, kan sin Bibel och vet vad Jesus lär. Vi har fått det andeavgivna och klara Ordet, som lär oss skilja sanning från sken. Det som gör kampen mot de falska profeterna fullt möjlig är just Ordets klarhet. Vore det inte så, skulle uppmaningen *"Akta er"* bara skapa förvirring och rädsla. Så har Jesus inte menat det.

Om Guds Ord får vara *"mina fötters lykta och ett ljus på min stig"* (Ps. 119:105), kan vi känna igen de falska profeterna som Jesus i dag varnar för. Ingen vältalighet, inga skrudar och sköna liturgier, inga hänförande massmöten, inga karismatiska sensationer kommer att lura och bedra oss, bara vi håller fast vid Ordet och lugnt och sakligt prövar andarna i dess ljus.

Men det får inte stanna med att vi bara identifierar de falska profeterna.

2. Vi måste också bryta gemenskapen med dem

Igenkännandet måste följas av handling. *"Akta er"* – denna uppmaning säger oss med all tydlighet att de falska profeterna är farliga. De är *"rovlystna vargar"*, säger Jesus. De är ytterst farliga för fåren, även om det till en början kanske inte verkar så. Villfarelsen börjar ofta så nätt och försiktigt i periferin men arbetar sig stadigt in mot centrum, det heliga evangeliet. Får den hållas så tar den över mer och mer, och fåren vänjer sig mer och mer och accepterar större och större avvikelser från Ordet. Till sist

blir de vargens byte.

Det får inte ske. Att akta sig betyder inte bara att i sitt hjärta ta avstånd från falska profeter, som en del menar, inte heller att bara prata om dem. När det väl är konstaterat och bevisat att villfarelse predikas – och det är viktigt att det inte sker på lösa grunder eller genom elakt skvaller och misstänkliggörande – så måste vi handla. Vi måste bryta all kyrklig gemenskap med dem, skilja oss från dem och inte fira någon form av gudstjänst med dem. Aposteln Paulus säger: *”Vad har väl rättfärdighet med orättfärdighet att göra? Eller vad har ljus gemensamt med mörker? ... Vad kan ett Guds tempel ha för gemenskap med avgudarna?... Därför säger Herren: Gå ut ifrån dem och skilj er från dem och rör inte vid något orent. Då skall jag ta emot er”* (2 Kor. 6:14-17).

Detta skiljande kan ske på två sätt: antingen genom att villoläraren förbjuds att predika i kyrkan och utesluts om han inte vill bättra sig, eller, om det inte går, genom att vi lämnar kyrkan. Kyrkan må ha omsorg också om villoläraren och hans själ, men aldrig, aldrig någonsin till priset av att han får fortsätta att förföra och fördärva fåren! Har han fått så många med sig och har hans position blivit så stark att det inte går att få bort honom, så måste vi själva fly.

Detta är i all sin radikala enkelhet Jesu bud och hans apostlars lära om kyrkogemenskap, praktiserad och tillämpad av den stridande kyrkan ända från början. Den är grunden till att Luther och reformationen bröt med påvekyrkan. Den läran är också anledningen till att vår kyrka finns och har ett slutet, eller rättare sagt, ett skyddat nattvardsbord, öppet endast för kyrkans medlemmar, för dem som bekänner kyrkans tro.

Att fira gudstjänst och tillbedja med dem som lär i strid med Skriften är, hur man än vrider och vänder på det, en form av godkännande av det onda och en delaktighet i det. Och hur skall vi med gott samvete kunna tolerera, acceptera och godkänna det som Jesus ber oss akta oss för? Det går bara inte.

”Ack, det där låter ju så rakt och enkelt, men är inte så lätt i praktiken”, suckar många som ängsligt klänger sig kvar i kyrkogemenskap med falska profeter. Men vem har sagt att den smala vägen är lätt? Inte Jesus. Att bära korset i Jesus efterföljd är sannerligen ingen dans på rosor. Det är den breda vägen som är lätt för köttet. Där behöver man inte kämpa och lida. Där kan man bara hänga med och trösta sig med att man är så många. Det är bara det, att den vägen leder till fördärvet.

Var och en bör här stanna upp och tänka på vad Jesus säger i slutet av vår text: *”Inte får var och en komma in i himmelriket som säger: ’Herre, Herre’ till mig, utan den som gör min himmelske Faders vilja.”*

3. Vi skall akta oss med vår egen och andras salighet för ögonen

När Jesus varnar oss för falska profeter, så är det hans kärlek till fåren som driver honom. *”Akta er”* är ett ord av djupaste omsorg om varje återlöst själ, om varje döpt och troende kristen.

Särskilt i vår tid, då vi har så skrämmande, klara och tydliga exempel på hur det går när kyrkor kastar loss från Bibeln som Guds Ord, är det hög tid och av största vikt för de troende att ta Jesus på orden, lyda honom, fly de rovlystna vargarna och rädda sina själar.

Det är helt uppenbart att Jesu varning för gemenskap med lögn och villfarelse har inte bara med vår egen utan också med andras salighet att göra. De falska profeterna är en förfärande, förförisk och själamördande makt. De går fram säkert och självmedvetet, trygga i känslan av att de är många. Och många är de. Nya testamentet använder ofta ordet ”många” om dem: *”Många falska profeter kommer att träda fram, och många kommer de att vilseleda”*, säger Jesus, och han gör det särskilt med tanke på den yttersta tiden (Matt. 24:11).

Just för att Jesus säger så, och för att vi kan se att det är så,

skall vi ta hans varning ”*Akta er*” på allra största allvar och göra som han säger – även om det kostar på. För det kostar verkligen på. Man förlorar gamla vänner och kan få både släkt och familj mot sig. Man kan bli utstött och isolerad och föremål för stort förakt och många menande huvudskakningar. Därför drar sig också många för att följa Jesus på denna punkt.

Jesu ord ”*Akta er*” och dess upprepning i det apostoliska budet ”*Vänd er bort från dem!*” (Rom. 16:17) och i förbudet att i gudstjänster ta emot villoläraren och ”*hälsa honom välkommen*” (2 Joh. v.10) hör till ett av de allra mest bortglömda, förbisedda och försummade buden i dag. Just därför skall vi förkunna det med all kraft och själva följa det, förvissade om att kärleken till fåren, också till de vilseförda, kräver detta. Ty budet är sprunget ur den gudomliga kärlek som gav sitt liv för fåren och som inte vill att något enda av dem skall gå förlorad. Amen.

S.B.

[[Lutheranen 2-3/1997](#)]

Kort om kyrkogemenskap och dess tillämpning

Gud befäller läromässig enhet i kyrkan (Joh. 17:21, Rom. 15:5-6, 1 Kor. 1:10, Ef. 4:3-6). Kristna skall tillhöra kyrkor som endräktigt lär vad Guds Ord lär. Kyrkogemenskap är lärogemenskap.

Gud förbjuder – utan undantag – all gemenskap med falsk lära (Matt. 7:15, Rom. 16:17, 2 Kor. 6:14-18, 2 Joh. 9-11). Kristna får inte tillhöra kyrkor som lär i strid med Skriften. Olikhet i läran är kyrkoskiljande.

Inga andra befallningar eller motiv får spelas ut mot läran om kyrkogemenskap och sätta den ur kraft. Guds bud är till för att följas. Ett kvardröjande i en falsk kyrka är olydnad och kan inte försvaras med att man t.ex. vill

– protestera, förmana och sprida den rätta läran inom

kyrkan

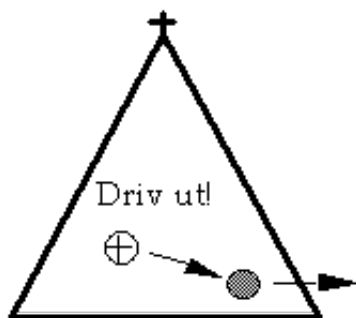
- vänta på kyrkans uppvaknande, bot och bättring eller bli viss om att allt hopp är ute
- vänta på att bli utdriven
- vänta på att fler lämnar kyrkan.

Läran om kyrkogemenskap är ett uttryck för Guds kärlek och omsorg om sin kyrka som han dyrt har återlöst genom sin Sons död och uppståndelse. Att tillämpa Guds bud om kyrkogemenskap är en rätt kärlek till andra kristna.

Hur skall vi handla i olika situationer? När man står mitt uppe i kampen är det inte alltid så lätt att veta. Läget kan upplevas förvirrat och komplicerat. Just därför är det viktigt att ta det lugnt och se vad det hela egentligen handlar om. I botten föreligger i regel någon av följande situationer. När vi känner igen någon av dem, ger oss Skriften vägledning om hur vi skall handla.

Situation 1: Falsk lära dyker upp i kyrkan

GUDS BUD: Stanna kvar i kyrkan, bed och kämpa för att den falska läran skall drivas ut genom biblisk lärotukt. Den falske läraren måste omedelbart avstängas (omsorg om hjorden). Han måste avlägsnas (exkommuniceras) om han inte vill upphöra med sin villfarelse (omsorg om förförarens själ).

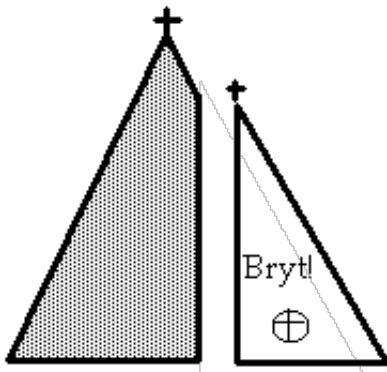
Varning för förhastade domar –
tänk på 8:e budet! Den falska
läran måste vara offentlig och
klart bevisad utifrån Guds Ord.

Karaktäristiskt drag: Kyrkan
ändrar sig inte utan förblir
rättrogen.

Situation 2: Kyrkan förändras och godkänner falsk lära

GUDS BUD: Bryt med kyrkan så snart det står klart att

kyrkans majoritet/beslutande organ tolererar en från Skriften avvikande lära, dvs. kyrkan tillämpar inte lärotukt.

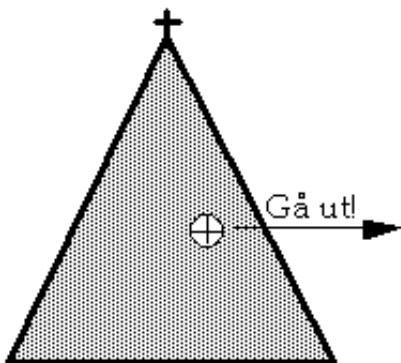
Villfarelsen har fått fäste och hemortsrätt i kyrkan.

De som då håller fast vid den rätta läran måste inte bara bryta gemenskapen med den falska kyrkan, utan också bryta med ev. andra kyrkor som står i gemenskap med den.

Karaktäristiskt drag: Kyrkan ändrar sig och blir villfarande, inte jag.

Situation 3: Kyrkan har från början eller under längre tid varit villfarande

GUDS BUD: Lämna kyrkan så snart som möjligt – dvs. genom att anmäla utträde, angivande av skäl och följa gällande administrativa regler.

Aktuellt när man genom Guds Ord kommit till insikt om att man tidigare – medvetet eller omedvetet – har omfattat eller tolererat falsk lära i sin kyrka men nu inte längre vill vara delaktig i hennes synd.

Karaktäristiskt drag: Jag ändrar mig genom Guds nåd och gör bot och bättring, inte kyrkan.

S. Bergman

[^]

